

Octavian D.
Baban

Ghid Epistola lui Iuda 2018

TRĂIEȘTE ÎN LIBERTATE ȘI LUMINĂ

O viață curată într-o lume întinată

Epistola lui Iuda

Pastor Octavian Baban

Conținut

GHID INTRODUCATIV 2

GHID DE STUDIU BIBLIC 6

Ghid introductiv

Iuda: Încurajare pentru o Biserică încercată

Scrisoarea lui Iuda este ultima epistolă din NT și se află pusă chiar înainte de Apocalipsa. Ea se aseamănă foarte tare cu a doua scrisoare a lui Petru, dar este considerabil mai scurtă. Iuda scrie creștinilor...

AUTOR, DATARE ȘI DESTINATAR

Autorul este Iuda, fratele lui Iacov (Iuda 1:1). El poate fi fratele lui Iacov, frate al lui Isus, ori poate fi Iuda Tadeus, fratele lui Iacov cel mic, unul din apostoli (Mc. 3:18; Mt. 10:3). Pentru Ieronim, acest Iuda, autor al epistolei, era Iuda, cel ce fusese văr al lui Isus, fiul lui Cleopa (fratele lui Iosif) și fiul Mariei (o soră a Mariei, mama lui Isus).

În ce privește data scrierii, unii consideră că epistola vine de la sfârșitul secolului 1, adică 80 -120 AD (W.G. Kümmel, N. Perrin). Atunci, ea ar fi scrisă în numele lui Iuda, sau ar reprezenta un mesaj al lui Iuda pus în scris de un creștin care l-a auzit și l-a făcut public mai târziu. Este destul interesant că în epistolă apare o referință la apostoli, în trecut, ca și cum toți aparțin generației trecute (Iuda 17). O expresie asemănătoare apare și în 2 Petru 3:2 (în mod suplimentar însă 2 Petru are versete care indică și contemporaneitatea sa cu 1 Petru, precum și cu scrisorile lui Pavel, cf. 2 Pt. 3:1, 15-16). Este posibil, însă, ca Iuda însuși să se refere la ceilalți cu respect, ca „apostoli” (Iuda, fratele sau vărul lui Isus, nu era el însuși un apostol, deși a fost un lider de mare importanță în Ierusalim, vezi Fapte 15).

Pe de altă parte, se observă o apropiere, o asemănare evidentă între scrisorile 2 Petru și Iuda. Cel mai probabilă interpretare este că 2 Petru este cea dintâi scrisoare, iar Iuda este scrisă asemănător, după 2 Petru, și este mai scurtă. Datarea timpurie a lui 2 Petru și 1 Petru obligă și la o datare timpurie a scrisorii lui Iuda.

O altă posibilitate este ca ambele epistole să reflecte observații și sfaturi comune predicate de apostoli și lideri la mijlocul secolului 1, ca luptă împotriva destrăbălării din lumea greco-romană care începea să afecteze și Biserica. Autorii sunt contemporani și au transmis același mesaj în scrisorile lor către credincioși, așa cum și evangheliștii Marcu, Matei și Luca au scris în stil asemănător evangheliile lor către lume (evanghelia după Ioan este scrisă un pic diferit). Iuda scrie despre

câteva subiecte foarte importante atunci, ca și acum: avertizarea apocaliptică despre sfârșitul istoriei și îndemnul la o viață sfântă (o temă care apare și în 1 Ioan și în Apocalipsa, precum și în 1-2 Tesaloniceni). Aceste subiecte arată, din nou, că această epistolă corespunde ca proveniență, cu mijlocul secolului 1 (60-70 AD). Dacă pe deoparte, primejdia destrăbălării pare să vină din contextul lumii păgâne greco-romane, deși ea poate veni și de la iudeii păgânizați, pe de cealaltă parte, avertizările despre Sodoma și Gomora, sau despre soarta îngerilor neascultători prinși acum în închisori cosmice, argumente pe care le înțelegeau mai ales iudeii.

Cartea este, astfel, adresată iudeilor creștini din Iudeea sau din vreo țară apropiată de Israel, pe care îi avertizează împotriva oamenilor nelegiuți intrați fără băgare de seamă în biserică, și care trăiesc în destrăbălare și în învățături greșite, renunțând, de fapt la credința în Hristos (4) și ispitindu-i și pe alții să facă așa.

STRUCTURA EPISTOLEI LUI IUDA

Scrisoarea lui Iuda este împărțită în două secțiuni principale:

- A. Avertizare împotriva învățătorilor falși (1-16)
- B. Îndemnare la mărturie și o viață în adevăr (17-25)

Din punct de vedere epistolar, se observă:

Introducerea

De la Iuda, rob al lui Isus Hristos și frate al lui Iacov, 1:1a

Către cei chemați, iubiți, păstrați,... 1:1b

Îndurare, pace, dragoste, 1:2

Aveam un subiect, dar am să vă scriu despre cei neevlavioși, care îl tăgăduiesc pe mântuitorul Isus, 1:3-4

Conținutul

Istoria arată că Dumnezeu va face dreptate și că îi pedepsește pe cei nelegiuți (paralelă trecut – prezent), 5-13

Trecut: exemplul Egiptului (VT), 5

Trecut: exemplul îngerii căzuți (1 Enoh), 6

Trecut: exemplul Sodoma-Gomora (VT), 7

Prezent: pângărirea prezentă a celor răzvrătiți, 8

Trecut: Moise, Mihail și Satana (Înălțarea lui Moise), 9

Prezent: Batjocoritorii din prezent, 10
Trecut: Exemplele rele ale lui Cain, Balaam, Core (VT), 11

Prezent: Viața păcătoasă a intrușilor, 12-13

Dumnezeu aduce judecata (paralelă prezent – viitor), 14-16
Viitor: Judecata din urmă (1 Enoh), 14-15
Prezent: viața destrăbălată în prezent, 16

Încheierea

Îndemnuri la o viață sfântă, 17-23
Apel la memoria apostolilor, 17-19
Îndemnuri la viață spirituală, 20-21
Îndemn la ajutarea celorlalți, 22-23
A lui să fie slava, puterea, etc., 24-25

COMENTARII ȘI TEME TEOLOGICE ÎN IUDA

În epistola lui Iuda apar mai multe expresii care arată conștiința de sine a Bisericii primare. De exemplu, expresiile „mântuirea noastră comună” sau „credința dată o dată pentru totdeauna” din Iuda 3, precum și apelul la vorbele „apostolilor lui Isus” (17- 18).

Epistola lui Iuda este cunoscută pentru tonul aspru și profetic folosit în descrierea și condamnarea oamenilor prefăcuți, imorali și răzvrățiți. De asemenea, și pentru citatele din cărțile apocrife (1 Enoh, Înălțarea lui Moise). Aceste cărți sunt considerate credibile, pe alocuri, și bune sau folositoare ca informație și ilustrație. Ele nu pot fi însă considerate texte inspirate divin, pe ansamblul lor, la nivelul cărților din Vechiul Testament și din Noul Testament.

EPISTOLA LUI IUDA (TEXT)

(traducere OB)

Iuda, robul lui Isus Hristos și frate al lui Iacov, către cei iubiți de Dumnezeu Tatăl și păziți prin Isus Hristos - și chemați de El: ²îndurarea, pacea și dragostea să vă fie date din belșug!

³Preaiubiților, pe când mă străduiam cu toată puterea să vă scriu despre mântuirea noastră, primită de toți laolaltă, am simțit nevoia să vă scriu și să vă îndemn să vă luptați pentru ea, pentru această credință dată sfinților odată pentru totdeauna. ⁴S-au alipit de voi, neobservați, niște oameni neevlavioși, condamnați de mult pentru această vină, care preschimbă harul Dumnezeului nostru în destrăbălare, iar pe singurul nostru Stăpân și Domn, pe Isus Hristos, îl tăgăduiesc.

⁵Vreau să vă aduc aminte, deși voi cunoașteți deja toate acestea, că Domnul, după ce și-a salvat mai întâi poporul Său din țara Egiptului, i-a nimicit apoi pe cei care n-au crezut. ⁶La fel, și pe îngerii care nu și-au păstrat slujirile înalte, ci și-au părăsit locuința, îi păstrează închiși în întuneric, legați cu lanțuri veșnice, pentru judecata din Ziua cea Mare. ⁷Ei sunt ca Sodoma și Gomora și celelalte cetăți dimprejur, care s-au dedat desfrânării, în același fel, poftind după trupul altuia. Ele au rămas, astfel, de pomină, sub o pedeapsă veșnică.

⁸La fel și ei, lăsându-se conduși de aiurările lor, își pângăresc trupul, resping autoritatea și batjocoresc cele slăvite. ⁹Dar, chiar arhanghelul Mihail însuși, pe când se împotriva diavolului, certându-se cu el pentru trupul lui Moise, nu s-a încumetat să-l judece cu o vorbă de dispreț, ci i-a zis doar: „Domnul să te pedepsească!”

¹⁰Ei însă, dimpotrivă, disprețuiesc ce nu cunosc, iar în cele ce le cunosc doar din fire - ca animalele fără grai, își găsesc pieirea. ¹¹Vai lor! Au luat-o pe calea lui Cain și s-au lăsat târați în rătăcirea lui Balaam, pentru un câștig, și au fost nimiciți ca în răzvrătirea lui Core! ¹²Ei sunt ca niște stânci pe sub ape la agapele voastre, unde se îmbuibă fără rușine alături de voi, îngrijindu-se doar de ei înșiși. Sunt ca norii fără apă purtați de vânturi, pomi de toamnă uscați, fără rod, de două ori morți și dezrădăcinați, ¹³valuri mânioase ale mării, spumegându-și rușinile, stele rătăcitoare (comete), cărora le-a fost păstrat pe veșnicie în întunericul adânc.

¹⁴Despre ei a profețit Enoh, al șaptelea patriarh de la Adam, când a zis: „Iată că a venit Domnul cu miriadele lui de sfinți” ¹⁵ca să facă o judecată împotriva tuturor și să-i osândească pe toți cei răi pentru

toate faptele lor nelegiuite și pentru toate cuvintele batjocoritoare spuse de acești păcătoși nelegiuiți împotriva Lui.” ¹⁶ Sunt cârtitori, acuzatori, trăiesc după poftele lor, gura le este plină de vorbe lăudăroase și umflate și îi lingușesc pe cei mari, pentru favoruri.

¹⁷ Voi însă, preaiubiților, aduceți-vă aminte de cuvintele spuse de la început de apostolii Domnului nostru Isus Hristos. ¹⁸ Ei vă spuneau: „În zilele din urmă vor fi batjocoritori care vor trăi după poftele lor lipsite de evlavie. ¹⁹ Aceștia sunt oameni care aduc certuri și dezbinări, oameni lumești, care nu au Duhul.

²⁰ Dar voi, preaiubiților, zidiți-vă în credința voastră preasfântă, rugându-vă în Duhul Sfânt! ²¹ Rămâneți în dragostea lui Dumnezeu și așteptați îndurarea Domnului nostru Isus Hristos care duce la viața veșnică. ²² Îndurați-vă de cei nesiguri! ²³ Pe unii, salvați-i smulgându-i din foc, iar de alții îndurați-vă, dar cu mare grijă, ferindu-vă până și de cămașile întinate de trupul lor.

²⁴ Iar Celui ce vă poate păzi de orice cădere și vă poate înfățișa fără pată și plini de bucurie înaintea slavei Lui, ²⁵ unicului Dumnezeu, Mântuitorul nostru prin Isus Hristos, Domnul nostru, să-I fie slava, mărirea, puterea și stăpânirea, din veșnicie, acum și în vecii vecilor. Amin.

Ghid de studiu biblic

NOIEMBRIE, 1

Iuda: Să trăim curat într-o lume întinată, Iuda 1:1-18, 20-25

Care este răspunsul creștinului într-o lume afundată în imoralitate și care, la orice pas, arată tuturor că este nemulțumită cu ce a creat Dumnezeu? Aceasta este întrebarea căreia îi răspunde Iuda în scrisoarea sa către toți creștinii. Iuda a dorit la început să le scrie sau să le descrie mântuirea primită de toți, ca să beneficiem cu toții de ea: iertarea lui Hristos, roadele Duhului, trupul Bisericii. Scrisoarea însă ne arată că a apărut o urgență spirituală: a simțit nevoia să le scrie despre altceva. Anume, despre lupta împotriva imoralității, despre nevoia de a mărturisi cu putere credința în lumea idolatră și imorală ca cea de atunci.

Într-un fel, situația este foarte asemănătoare și în lumea de azi. Referendumul din 6-7 octombrie 2018, despre familie, a descoperit o mare confruntare pe plan moral. A avut și el slăbiciunile sale politice, organizatorice sau teologice, dar în sine, era o ocazie de a afirma atașamentul față de ideea unei familii sănătoase, formate după modelul biblic iudeo-creștin și în directă consecință a afirmării feminității și masculinității biologice naturale. S-a descoperit însă o mare vulnerabilitate în lumea creștină din România: nu toți știu sau vor să apere ceea ce merită apărut.

Pe ce căi vine imoralitatea în Biserică? Iuda spune că oamenii care proclamau acest mod de viață erau răzvrățiți față de autoritate și o contestau în orice fel. Pentru ei, Dumnezeu nu are dreptate, familia nu are autoritate, Biblia nu contează, drepturile celorlalți nu contează. În contrast, îngerii sunt dați ca exemplu: ei respectă ordinea și poruncile divine, recunosc autoritatea și suveranitatea lui Dumnezeu și chiar pe Satana nu îl muștră decât cu respectul datorat funcției și creației. Arhanghelul Mihail în confruntare cu Satana îi spune ferm: Domnul să te mustre (sau să te pedepsească)! Ca să faci față imoralității, trebuie să recunoști autoritatea lui Dumnezeu și a cuvântului Său.

În al doilea rând, imoralitatea vine în Biserică prin transformarea înțelesului iubirii și prin ispitiri ascunse. Oamenii imorali veneau la

mesele comune luate în Biserică, dar aveau în gând să ispitească pe ceilalți și se uitau la chipul și formele fizice ale comesenilor, poftindu-le trupul. Ei au venit pe neobservate, au mimat pocăința, dar acum schimbă harul lui Hristos (bunătate, acceptare, libertate) în destrăbălare. Noi trebuie să fim atenți: creștinii nu sunt sub lege, ci sub har, dar harul nu înseamnă imoralitate. Legalismul și inflația de regulie în biserică distrug părtășia, sunt mortale. Dar și libertinismul distruge harul. De aceea, este nevoie de libertate în exprimare, dar și de curăție, de sfințenie, de o mărturie bună. Să ne gândim la câteva exemple: ce mâncăm, ce bem, cum ne îmbrăcăm, ce cântăm, cum ne jucăm, cum ne relaxăm, cum știm să petrecem, cum muncim, cum plătim, etc. În ce privințe suntem expuși legalismului, în ce privințe suntem expuși imoralității, în ce fel putem arăta și har și responsabilitate de mărturie creștină?

Cei imorali sunt descriși ca promisiuni deșarte, stele fără lumină și răătăitoare, nori fără ploaie, valuri periculoase și zbuciumate. Tot ce fac este lipsit de roadă bună, de liniște, de putere creatoare de rezultate bune. Observi că imoralitatea nu aduce libertăți, ci mai degrabă servituți și probleme?

Caracteristicile celor imorali pătrunși în Biserică arată că ei nu au Duhul Domnului (nu s-au pocăit cu adevărat și nu sunt născuți din nou, nu trăiesc călăuziți de Duhul). Apoi, creează certuri și dezbinări. Ei creează partide pentru că știu să lingusească liderii și să se facă acceptați. Apoi, sunt ascunși și ispitesc pe alții. Lângă ei, oamenii devin nesiguri și îmbrățișează o viață de păcat.

Iuda ne încurajează în două moduri principale. Mai întâi, trebuie să ne aducem aminte că toți cei răi nu au viitorul de partea lor și să gândim pozitiv. Ca în cazul Egiptului, al Sodomei și Gomorei, și al îngerilor căzuți, Domnul le vede pe toate și are o zi a judecății. Pentru că Dumnezeu încurajează și cere sfințenia și pentru că El va pedepsi imoralitatea, trebuie să avem încredere și să nu ne închipuim că dreptatea va fi încălcată la nesfârșit, ci va fi judecată. În același timp, trebuie să acționăm cu o mărturie și principii clare, și să fim gata și de persecuții.

În al doilea rând, trebuie să fim activi într-un sens sfânt. Trebuie să ne zidim sau să ne consolidăm în credința noastră sfântă. De aceea, este nevoie de un studiu biblic continuu, ca să știm cum este omul, cum este Dumnezeu, ce a făcut Dumnezeu și ce așteaptă de la noi. Studiul biblic te echipează ca să ai un răspuns bun în ziua ispitei și a

problemelor. Apoi, este nevoie de rugăciune în Duhul Sfânt. Apoi de acțiune și viață trăită în dragostea lui Dumnezeu. Apoi de pregătirea pentru viața veșnică prin maturizare și sfințenie. De aici, rezultă o viață care beneficiază de îndurarea Domnului Hristos pentru noi, și care ne îndeamnă să arătăm și noi îndurare față de cei păcătoși, doritori de sfințenie, dar nesiguri! Creștinii nu trebuie să îi urască pe cei păcătoși, ci doar păcatul. Față de oamenii nesiguri trebuie să avem îndurare și precauție – ca nu cumva din milă pentru ei să cădem și noi în greșelile lor sau în unele asemănătoare.

Aplicații:

1. În ce privințe imoralitatea atacă pe credincioși în Bisericile de azi? Enumeră câteva.
2. Ce înseamnă să fii legalist? Ce înseamnă să fii libertin? Ce înseamnă să trăiești în libertatea și responsabilitatea harului?
3. În ce feluri pot credincioșii să se împotrivească activ acestui atac subteran sau fățiș al imoralității și al dezordinii?
4. Descrie în ce fel dragostea și îndurarea trebuie să lucreze în evanghelizare și în consilierea creștină?
5. În ce fel scrisoarea lui Iuda este o încurajare pentru noi să trăim curat într-o lume întinată?